GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunátória.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 56. **Brasiovu 3 Augustu 22 Iuliu** **1870.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Telegramele

„GAZETEI TRANSILVANIEI".

Vien'a 30 Iuliu 7 óre 20 min. inainte, sositu la 3 óre 20 min. dupa amédi si primitu la 7 óre sér'a.

Imperatulu Napoleonu a sositu la armat'a de Rinu. Francesii inainteza preste tóta asteptarea. Astadi diminétia fù o lovire seriósa, (respingunduse armat'a de sudu si derimanduse Kehlulu?). Flot'a francesa pancerata (ferata) a intratu in marea baltica (Ostsee). Flot'a rusa inca se misca la Danzig.

Vien'a 1 Augustu 11 óre etc. „Wiener Ztg." (gazet'a imperatésca) publica patente, care facia cu seriós'a pusetiune a Europei conchiama dietele si senatulu imperialu, pana in 5 Septembre. Totu odata ordinéza disolvarea dietei boemice si ordinéza nóue alegeri, sperandu, ca cechii (recunoscundulise dreptalu de statu?) voru luá parte la senatulu imperialu.

„W. Ztg." mai notifica, ca regimulu Austro-Ungariei facia cu dechiararea infalibilitatii au decretatu redicarea séu delaturarea concordatului.

Trupele francese au parasitu Civita-vechia si se postéza acolo 12 mii trupe papale. —

Brasiovu 2 Augustu 1870.

La situatiunea interna.

Cu mare incordare se asteptá respunsulu regimului austro-ungaricu la interpelatiunea lui Tisza si Madarász in caus'a neutralitatei imperiului. Acestu respunsu se dede in camer'a Ungariei in siedinti'a din 28 Iuliu de catra min. presiedinte c. Andrássy, care revocanduse la cerculari'a din 20 Iuliu espune, ca misiunea regimului nu e ca se ie mesuri de acele, cari ar' puté neliniscti vreo putere din afara; obligamintea lui e numai a apera siguritatea, pentrucá se nu o faca dependenta de vointi'a vreunei puteri straine. Privitoriu la intrebarea, déca Austri'a vré asi reluptá avuta pusetiune in Germani'a, dice, ca in tóte cercurile decidatórie domnesce parerea, cumca o nisuintia cá acést'a e nu numai nefolositória ci daunatiósa. Vointi'a de a pastrá neutralitatea Ungariei e fapta, inse nici unu omu in Europ'a nu e, care se o póta determina anticipative (neutralitatea Ungariei numai? —). (—) Dealtmintrelea nu se pré póte vorbi despre un'a neutralitate a Ungariei, fiinduca interesele si legile poruncescu, cá se procedemu totudéun'a in comunu cu Austri'a. Aceste cuprinde respunsulu, pana la vomu citi pe largu. —

Scimu, ca cu tóta natur'a dualismului Austro-Ungari'a e numai unu statu si c. Andrássy nu putea respunde la interpelatiune fara cá se se fi intielesu mai antaiu cu cancelariulu imperiului c. Beust, prin urmare respunsulu lui Andrássy vine dela ministeriulu imperiului, care vorbi prin Andrássy, fiinduca nici delegatiunile nici senatulu de dincolo nu se afla intrunitu in sesiune, prin urmare neutralitatea Austro-Ungariei este dechiarata pe langa reservarea unei libere actiuni. — Asia sta situatiunea interna in fondu. —

Telegramulu nostru din Vien'a ne descopere o nóua proba de a impacá pe cechi, in timpurile acestea critice, candu e mare cutediare a intreprinde ceva in afara, fiindu provinciale si popórele in laintrulu monarchiei incordate, pentru a-si vedé mai inainte de orice actiune esterna impacate dorintiele si dreptele loru pretensiuni autonomice si nationale in laintru. Acést'a incercate in adeveru, ca trebuie se premérga la orice incercari de alianti'a esterna, dar' nu numai in partea de dincolo, ci si de dincóce de Lait'a, pentrucá vreunu periculu amenintatoriu din afara se ne afle pe toti aliati si uniti in laintru in cugete si in interese. Se va reda Boemiei autonomi'a dincolo si Transilvaniei dincóce de Lait'a? Se voru restitui drepturile, de cari se bucura numai natiunile suprematisatórie, si celorulalte popóre? se va face libertatea unu bunu comunu pentru tóti? — Atunci va fi mai lesne a avé aliantie esterne, pentruca dela unu statu tare in solidaritatea intereseloru interne face potere va primi cu ambe manele alianti'a lui. Statele divise, imparechiate in laintru n'au mare prestigiu. —

Diet'a Ungariei prin unu apelu indreptatu catra deputati inca in 28 Iuliu de catra presied. camerei se vede, ca vre a remané cá in permanentia, fiinduca deputatii suntu avisati a nu parasi Pest'a, ci cei departati a se reintórce indata, „fiindu ca camer'a va fi chiamata inca in acestu periodu a decide cestiuni urgente."

Nici una cestiune mai urgenta nu e decatu cestiunea infratirei intre popórele interne, prin restituirea drepturiloru ignorate. Noi asteptamu cá acésta se nu mai remana si acum afara dintre cestiunile de urgentia, pentruca numai astfeliu ne va ride fortuna, candu amenintia furtun'a, la toti, dela cei ce ne cere comun'a aparare a statului si averea si sangele.

Diurnalulu guvernementalu „Pester Lloyd" se ingrigesce inse mai multu de alianti'a esterna, dicundu, ceea ce diseramu si noi, ca facundu statele Germaniei de sudu causa comuna cu Prusi'a, Franci'a inca are pretestu a trage in actiune pe Itali'a si Ispani'a, Danimarc'a etc., ér' Prusi'a va trage si intrevenirea aliatei Rusie, candu apoi monarchi'a austro-ungurésca vine in strimtória; pentruca, devenundu provocata din partea Franciei, nu mai pute respunde cu frase generali, provocanduse la neutralitate si la repórtele interne, si o respingere póte deveni la inchiaiarea pacei periculósa, pentruca cei absenti n'au dreptu a schimbá conditiuni cu atatu pucinu ale dictá. Mai incolo vorbesce de o catastrofa ce s'ar pregati in Romani'a pentru o lovitura de statu in sensulu dechiararei lui Napoleonu cu ocasiunea erumperei certeloru intre Franci'a si Prusi'a, care ar' fi disu, ca si Hohenzollernulu din Bucuresci trebuie datu afara. I se mai seará lui „P. L.", ca principele Bibescu, care trecú pe acolo ar' fi candidatulu francesu la tronulu romanu, apoi reflecta, ca déca va invinge influinti'a rusésca in Romani'a, atunci scie ce e de asteptatu din sudu-ostulu Europei, ér' invingundu influinti'a francesa, atunci remanendu Austro-Ungari'a neutrala cu greu va afla liniste la granitiele sud-orientale, pe candu pentru unu aliatu ar' fi deobligata Franci'a ai respecta dorintiele. Mai adaugundu, ca dupa o scire venita din Bavari'a, ca acesteia i s'ar fi asecuratu de catra Prusi'a o estindere teritoriala pe cont'a Austriei, inchia, ca participandu si Rusi'a la actiune. Austro-Ungari'a -si va conditioná decisiunile dela directiunea operatiuniloru rusesci. Guvernementalulu „Lloyd", inse a uitatu cu totulu a atinge si despre alianti'a interna a popóreloru si impacarea tuturoru intereseloru de fratietate, si tocma acést'a e cestiunea cea mai urgenta! Afara de conchiamarea, cum? a cechiloru, situatiunea interna dor' e totu cea inviforata, cum o scimu. —

Lui „Neue freie Presse" i se scrie din Pest'a, ca Rusi'a are unu tractatu secretu cu Prusi'a si Itali'a cu Franci'a si Austri'a are informatiuni secure despre acést'a pusetiune a puteriloru si se va face gata de resbelu pentru orice casu.

Se scrie si acesa, ca in sied. dietei din Pest'a din 30 Iuliu s'a cerutu unu creditu de 5 milióne floreni pentru a se completa armarea celoru 130 mii honvedi si s'a primitu, si acum cetimu, ca din cei 70 mii honvedi 50 mii se voru face mobili, ceea ce pune la mirare si pe germanii austriaci, ca se face asia ceva pana a nu pregati armat'a permanenta de campania, ceea ce ar' puté provocá o neplacuta pusetiune a Rusiei. — Éca, ca nu sciti in cotro, si cum se ve diregeti din unica causa, ca ne aflamu imparechiati in laintru. Imperiulu si conservarea lui inse ve striga: abnegative interesele separatistice si meschine, dati ce a'ti luatu popóreloru indereptu, cá entusiasmate se se readune tóte in giurulu paladiului meu, ce pórta simbolulu „Viribus unitis" !!! — —

Brasiovu 20 Iuliu v. 1870.

In Octobre 1868 se republicá in „Telegrafulu Romanu" unu articulu fórte interesantu subscrisu de „Cei subscrisi in protestu dimpreuna cu alti Brasoveni". Art. acesta arata in modulu celu mai evidentu si in terminii cei mai respicati si resoluti, ca sinodulu are putere legislativa séu mai bine disu, puterea, cu alte cuvinte, ca suveranitatea este in man'a sinodului, care se constitniesce din tóte nuantiele poporului; mai incolo arata, ca pentru regularea si conducerea afaceriloru scolarie si fundationale in comun'a scolaria este statutulu organicu normativu, care basanduse pe autonomi'a bisericei nóstre si pe constitutiunea democratica, dispune, cá afacerile scolarie si fundationale ale comunei scolarie se se reguleze si conduca prin sinodulu scolariu (comitetulu scolariu si epitropi'a scolaria de numele eforia, care in Brasiovu suplinesce loculu estoru dóue nici vorba nu este). Atinge apoi si bub'a cea delicata constitutionala a comuneloru nóstre parochiale, care suntu proprietarile gimnasiului nostru romanescu si dice, ca efori'a precum si comitetulu parochialu suntu puru si simplu corpuri administrative, ale carora sfere de activitate suntu detiermurite in statutulu organicu in § 23 si 28, in care se dice:

„§ 7. Agendele sinodului parochialu suntu:

1. Alegerea membriloru comitetului parochialu.

2. Alegerea profesoriloru si invetiatoriloru.

3. Ecsaminarea si aprobarea proiectului comitetului parochialu (respective scolariu) despre edificarea, repararea séu insestrarea scólei séu altoru realitati scolarie si fundationale.

4. Ecsaminarea si aprobarea midiulóceloru proiectate din partea comitetului parochialu (respective scolariu) pentru infiintiarea fonduriloru scolari si filantropice.

5. Ecsaminarea si aprobarea proiectului comitetului parochialu (respective scolariu) pentru dotatiunea profesoriloru, invetiatoriloru si celuialaltu personalu trebuintiosu.

6. Priveghiarea, cá comitetulu si epitropii parochiali (respective scolari), se-si implinésca chiamarea dupa prescriptele acestui statutu organicu.

7. Susternerea decisiuniloru sale prin protopresbiteru consistoriului concerninte spre pertractarea ulteriora."

Din punctulu 7 se vede limpede, ca fiesce-care membru alu sinodului are o datorintia imperativa si consciintiósa de a priveghia cu ochi de Argus, cá comitetulu scolariu si epitropi'a scolaria se padiésca sfer'a activitatiei sale prescrisa de statutulu organicu si se-si implinésca chiamarea loru dupa prescriptele acestui statutu organicu.

Sfer'a de activitate a comitetului parochiale este urmatori'a:

1. A inventá averea miscatória si nemiscatória a scólei si a fondururoru si a o tiené in evidentia;

acestu inventariu se compune in trei ecsemplaria, dintre cari unulu se pastréza la epitropi'a parochiale, alu doile la comitetu, ér' alu treile se substerne consistoriului.

2. A ingrigi pentru sustienerea in intregime a averei miscatórie si nemiscatórie a averei scólei si a fonduriloru.

3. A pastrá in stare buna edificiale scolari si fundationali.

4. A provedé scól'a cu mobile si aparatele recerute.

5. A escrie concursu pentru ocuparea postului de profesoru si invetiatoriu in urm'a arutei cointelegeri cu directiunea scolaria.

6. A consultá si combiná cu directiunea scolaria list'a candidatiloru, cari au concursu pentru postulu de profesoru si invetiatoriu.

7. A afla midiulócele trebuintióse pentru eventual'a edificare si reparare a scólei si a altoru edificia a fondurilóru, si a relationá despre ele sinodului parochialu.

8. A tractá despre aflarea midiulóceloru, ce se receru la dotatiunea profesoriloru si a invetiatoriloru si a relationá despre aceea sinodului parochialu.

9. A prefige conditiunile, ce trebuie se le observeze epitropii la desarendarea realitatiloru scolarie si fundationale.

10. A prefige modalitatea elocarei baniloru disponibili ai scólei si ai fonduriloru.

11. A ecsaminá cu finitulu anului ratiociniulu epitropiei si alu asterne sinodului parochialu.

12. A alege pe servitorii scolari (pedelulu gimnasiului).

15. A face protopresbiteratului si prin acesta consistoriului eparchialu (respective senatului scolariu) verice propunere si plansóre privitórie la trébа scolaria si fondationala.

A sprijiní pre copii seraci intru frecuentarea scólei parochiale prin provederea loru cu carti scolarie.

17. A duce protocolu despre tóte afacerile sale si a tiené actele in ordine cuviintiósa si a le pastra in archivu.

§ 28. Acolo unde mai multe comune beserícesci impreuna sustienu un'a séu mai multe scóle, impreuna se alegu din comitetele acestoru parochie, unu comitetu scolariu si prin acesta o epitropia scolaria si asia:

1. Numerulu unui asemene comitetu scolariu consta din cate trei membrii alesi din si prin comitetulu parochiale respectivu.

2. Asemene epitropi'a scolaria consta din patru membrii.

3. Alegerea acestui comitetu se face pe 6 ani, ér' a epitropiloru pe trei ani.

4. Comitetulu si epitropi'a scolaria au acelu cercu de activitate in trebile scolarie, ce le compete comitetelóru si epitropieloru parochiale. — (Va urmá.)

Din marginea Campiei 16 Iuliu 1870.

Suum cuique.

Déca cautamu seriosu la starea materiale, intelectuale si in genere la sórtea poporului romanu tieranu din presentu, gasimu, ca acestu poporu se póte asemena cu legumile si alte plante din una gradina spaciosu, cari de si suntu de specie nobila, si incoltite din sementia sanetósa si poteróse, — suferindu de o seceta cumplita, in care timpu gradinarii — dupa marimea gradinei — mai multi la numeru, ar' trebuí se desfasiure cea mai mare barbatie in purtarea apei si udatulu planteloru, spre ale scuti de peritiunea amenintiatórie; numai pucini -si implinescu detorinti'a, cei mai multi prefer escu a se face sclavi lenei, suntu nepasatori si fara durere pentru plantele din gradin'a incredintiate grigei loru, — de unde urméza, ca, candu a venitu ploia, cea mai mare parte a planteloru parte au peritu, parte a langeditu si au fostu strinse de seceta intr'atata, catu „nici ploi'a numai póte ajuta reinviarea si crescerea loru.

Asia stá lucru si cu poporulu romanu trasu si impinsu de toti! Elu este stelpariulu unui pomu nobilu, -si trage originea dela viti'a latina, ce astadi nici adversarii natiunei romane numai potu nega, si pentru cei ce ar' vrea luca se nege, cugetu a fi aici la loculu seu de a cita unu incidentu din articlu in suplementu la „Wanderer" Nr. 98—870 sub rubrica: Din Bulgari'a 1/4, unde se vorbesce, ca Ioane Brateanu et consortii ar' agita in Bulgari'a pe bulgari contra grecilóru spre a scóte o revolta. Acestu incidentu suna: „Eruditii agenti de presa ai marelui viziru se esprimara resolutu: aducetive aminte bulgariloru, ca ce a disu Virgilu: „Tu romane memento imperio regere populos" — Nutzanwendung — Die Romanen stammen von den Römern, und sind daher für euch gefährlich. „Romanii -si tragu originea dela latini si suntu pentru voi periculosi".

Scimu din istoria, caderea imperiului romanu, a acelei ginte impunetórie — si déca mai frundiarimu in istoria, ea ne mai arata caderea si stingerea totala de natiuni din vechime, cari au jocatu asemenea rolu mare dominandu preste alte natiuni, inse: videtur hoc esse Deorum negotium, ut alia struant, alia destruant. Dupa frangerea poterei gintei latine si caderea imperiului romanu, incepura desele nevaliri de popóre barbare asupra natiunei romane, cá remasitia a coloniloru imperatorelui Traianu, care ne mai potendu resiste acestoru popóre, aceste pusere orasie si sate in flacara si predara tiér'a.

Acésta natiune trecuta de atunci prin focu si prin apa scapá din potopulu timpuriloru vitregi numai cá prin minune cu limb'a si traditiunile ei conservate.

Stergerea iobagiei in 1848 implú animile poporului romanu de placere, vediendu, ca a cadutu sarcin'a cea grea de pe spatele lui, si elu in dulcele seu visu, ca, cá devenitu liberu si proprietariu legiuitu alu pamenteleloru castigate cu sclavi'a si cu sudóre multa in brazda fostiloru domni de pamentu, va resulta mai usioru, si se parea, ca li suride unu venitoriu mai ferice, inse: „spes alit, spes fallit".

Laetitia din'a — bucuria — acestui poporu nu tienú multu, ca-ci in legile maghiare din 1848 se descoperi unu ce si mai asupritoriu si si mai nimicitoriu pentru elu, din care causa si erupse curendu revolutiunea de trista aducere aminte, care in nesatiulu ei decimá atatu fii natiunei romane, catu si ai sororei natiuni maghiare! ambele aceste natiuni rivalisau in masacrare, in ardere de sate intregi si de orasie si in pustiirea de avere. Esta a fostu castigulu din stergerea iobagiei pentru natiunea romana — „incidit in scyllam, qui vult vitare Carybdim".

Strecurata fiindu acósta natiune in aderveru multu cercata si prin focului crudelei revolutiuni, remasa insielata si in sperantiele ce le mai nutriea pentru óresicari favoruri dupa sugrumarea revolutiunei.

Dara se indreptamu ochii nostri asupra poporului romanu tieranu. Elu pe langa nedreptatile, ce i se facura si de 22 de ani incoce din partea unoru fosti domni de pamentu ai lui, si celui din fundulu regescu din partea óspetiloru sasi, cari mai facura frumosu complimentu natiunei romane nu demultu, stergundu aprópe la 200 locuitori romani din Sebesiu din list'a alegatoriloru comunali cualificandui de talhari, pe cari inse inaltulu ministeriu maghiaru totu ii gasi de ómeni onesti si ii investi cu drepta de alegere (vedi fói'a „Federadiunea" Nr. 50—382 1870) unde mai sta: „Sasii, precum scie tóta lumea, au falsificatu totudéun'a documente publice, cá se iè averile romaniloru", elu de sine se intielege, ca dupa atatea suferintie avea trebuintia de medici (analogu cu ecsemplulu legumeloru din gradina), cari inse nu incepura alu cura de o parte, ér' de alta parte incepura a veni lipitori neasteptate si nepofúte din Galiti'a, din Bucovin'a si din alte parti, cari gasira poporulu morbosu — nepreceputu — incepura a suge si vediendu, ca medicii poporului romanu suntu nepasatori, insciintiare si pe multe alte lipitori se vina, ca suntu ómeni morbosi, inse cu sange curatu si pana a fi ce suge, potu suge neimpedecati, si din catu este se potu bine ingresia. Acum este plina tiéra de astfeliu de lipitori — jidani — si pucine sate din comitate, din districtele cele 2 romanesci, si din scaunele secuiesci locuite de romani au avutu cate unu medicu — parochu — care a fostu mai activu, catu séu nu au lasatu se se incuibeze jidanii in satu, séu de s'au si incuibatu, si au feritu poporanii de apucaturile insielatórie ale astoru ómeni, catu apoi singuri au parasitu satulu, — si éra in unele, fiindu dintre locuitori unii mai prevediatori, au retienutu conlocuitorii loru dela mergerea in carcimele jidaniloru si dela beutulu beuturiloru loru falsificate, ba chiaru si spurcate, precum mai falsifica ei si farin'a cu farina de mazere si cu creta etc. (Va urmá.)

Discursulu

dlui deputatu Vincentiu Babesiu,

rostitu in camer'a Ungariei, la desbaterea gen. a proiectului de lege pentru organisarea municipieloru, in 14 Iuliu.

Onorabile casa representativa! Déca acuma, candu precum este invederatu, onorabil'a casa si-a perdutu tóta rabdarea, totu mai afiu de lipsa a-mi redicá si eu vócea la acestu obiectu, facu acést'a numai pentru scopulu, cá se -mi implinescu detorinti'a se -mi linisteseu consciinti'a. Voiu vorbí fórte pre scurtu si din capulu locului dau onor. case asecurarea, ca nu voiu repetí lucruri si argumiute aduse deja de altii.

Amu anditu, on. case cate si mai cate amintindase atatu pentru, catu si contra proiectului de lege de pre tapetu; s'a desbatutu acest'a din totu feliulu de puncturi de vedere: dara totusi o privinti'a n'amu observatu se se fia atinsu specialminte si la muritu, si acésta privintia este pre carea voiesca s'o desvoltu pre scurtu; este privinti'a dreptatei, demnitatei si conscintiei ómenesci, preste totu privinti'a moralitatii.

On. casa! Este lucru cunoscutu, ca fiacare guvernu, celu absolutu si despoticu in tocmai cá si celu parlamentariu, pretinde cá fiacine se se supuna legei, legei pre calea sa decretate, sanctionate si publicate. „Legea este santa", — pretinde ori care guvernu; si totusi, dupa parerea mea, nu numai a mea, ci a tuturoru ce au cercetatu bine cestiunea, este mare descliuire intre guvernulu absolutu si celu parlamentariu, intocmai precum multu diferu legile absolutismului de ale parlamentului, si acést'a chiaru din punctulu de vedere alu dreptatii si moralitatii.

Amu, onor. casa, detorinti'a de a-mi spune parerea in acésta privintia — si pentru aceea, caci unu oratore de cecalalta parte mai alaltaeri afá cu cale a se adresá deadreptulu catra asia numitii deputati nationali, provocandui, ca — ori care ar' fi opiniunea acestora despre valórea intrinseca a legei din cestiune, déca odata ea va fi votata si sanctionata, ei se-si puna tóta silinti'a spre a indemná pre poporu, cá s'o respecte si se i se supuna. Eu onor. casa, de si nu me privescu intre acei d. deputati nationali de influintia, carora s'a adresatu dlu colegu de ceca latura, paremise Nehrebeczky, totusi nu potu trece cu vederea apelulu dsale; o observatiune macaru trebuie se i facu.

Guvernulu absolutu, despoticu, pretinde, cá legea sáu ordinatiunea lui s'o implinésca totu locuitoriulu tierei, necondionatu. Vai de acel'a, carele atare lege a despotismului n'ar respecta-o. Guvernulu absolutu -si pune in data tóta fórti'a fisica la midiulocu pentru legea sa, nici nu concede vr'odata cuiva a ecsaminá, déca acea lege este buna séu rea, drépta séu nedrépta, morale séu nemorale. Altfeliu este cu guvernulu constitutionale, respective cu parlamentulu. Acest'a, candu face o lege, trebuie s'o faca cu consideratiunea poporului, luandu in socotintia sentiulu si vocea poporului, moral'a si dreptatea comuna. Pentru ca acei legislatiunea nu lucra de capulu seu, ci — cá mandatariu insarcinatu si respunsabile alu poporului.

Déca legislatiunea parlamentaria ar' negrigi acésta detorintia a sa din capulu loculoi, adica inainte de a fi votatu legea; atunci ea, legislatiunea trebuie se sufera judecat'a poporului, aprobarea séu condemnarea legei aduse — dupa publicarea ei;

ca-ci fiindu legelatorii, precum observai, mandatari alesi ai poporului, din natur'a mandatului urméza, ca mandantii, adica alegatorii, va se dica poporulu, trebuie se fia in dreptu de a cesaminá valórea legei aduse prin mandatari, de a cesaminá si a se pronunciá: ca óre legea nóua incatu corespunde interesului si moralitatei poporului? — si conformu resultatului a se portá facia de acea lege.

Eu din partea mea nu potu sci, déca guvernulu nostru si maioritatea acestei case va fi tienutu socóta de acést'a, candu puse pe tapetu acestu proiectu de lege; dar' despre acesa sum convinsu, ca — ori care se fia credintí'a celoru de ceea parte despre folosulu si oportunitatea acestui proiectu de lege, atat'a totusi si ei, cei de ceea parte toti, trebuie se recunósca, pentru ca cá ómeni luminati si patrioti buni ce suntu, nu e cu putintia se nu recunósca, cumca o astfeliu de lege, carea fara consentiulu poporului schimba si nimicesce o lege fundamentale, ce garantá drepturi poporului, — o astfeliu de lege, carea in secluiu alu XIX reduce, sterge drepturile poporului in locu se le marésca si largésca, — carea nu tiene cuventulu datu poporului cu solenitate, — o astfeliu de lege, carea fintieloru mórte, averei si dobitóceloru dá drepturi ce competu numai ómeniloru si cetatianiloru, — o astfeliu de lege nu póte se fia drépta, morale. Si déca deci acésta lege nu se póte dice drépta, morale, intrebu: Ce feliu de respectu, de stima, de ascultare catra atare lege potu se pretinda, se astepte cei de dincolo, de la poporu, dela ori care cetetianu luminatu!? — de buna séma, facia de judecat'a condemnatória a poporului, nu i va remané guvernului, decatu — si la ecsecutarea legei a se servi de basea absolutismului, de fórtia, si a renunciá de consideratiunea poporului, tocmai precum l'a desconsideratu candu a compusu legea. Cu unu cuventu: pasirea absoluta la facerea legei, aduce cu sine pasirea absoluta si la ecsecutarea ei; aici nu mai incape vorba de supunere si respectare de buna vóia. Si acést'a se -mi fia respunsulu catra acelu dlu condeputatu din partea drépta, carele -si manifestá dorinti'a, cá deputatii nationali se indemne pre poporu se primésca si pretiuiésca acésta lege, odata votata. Astfeliu de indemnu ar' fi fara cale si — de prisósu. Incerce-lu ómenii guvernului, a celora póte se fia si acea chiamare.

Déca guvernulu si maioritatea lui voru cá pretensiunea loru despre santieni'a legei se fia indreptatita, atunci tocmai indreptatita este pretensiunea, cá la cearea legei se se tiena socóta de interesele poporului, de santiulu de dreptate si moralitate alu poporului. Acestu postulatu este spiritulu constitutionalismului.

Si aici, la acestu locu, fia -mi ertatu a provocá la o mare autoritate, la cuvintele unui barbatu eruditu din Anglí'a, a carui nume mai de multe ori s'a amintitu in acésta on. casa.

Macaulay astfelia scrie despre valórea legiloru:

„Legea n'are nici ochi, nici mani; — — legea nu este, decatu unu petecu de papiru, pana candu opiniunea publica a poporului nu inspira viétia literelor mórte. Unde legea nu este efluesulu opiniunei publice a poporului, guvernulu la tóta despusetiunea sa va intempiná unu „veto" alu poporului, care „veto" de si nu va fi pronunciatu in forma atatu de precisa cá alu tribuniloru romani, in totu casulu inse se va aratá asemenea eficace spre a impedecá punerea in lucrare a legei."

Scopulu mi este deci, a recomendá maioritatei de dincolo, cá se se feresca a creá astfeliu de lege, carea prin cuprinsulu ei intrinsecu este in contrastu cu credinti'a poporului, cu sentiulu de demunitate, de omenia alu poporului, cu moral'a publica. Neferinduse, ca insasi s'a pusu intr'o paralela cu absolutismulu, ca insasi si a negatu calitatea de constitutionale si — nu i remanu, decatu midiulócele, si consecintiele despotiei.

Acum, on. casa, vinu a respunde pre scurtu la dóue argumente din partea drépta, argumente ce se adusera pentru proiectulu de lege, pentru restringerea drapturioru poporului.

Unulu fù, — ca poporulu nostru nu este inca maturu pentru libertate politica. Facu atenta scurtu si simplu pe on. casa, ca dupa esperiintia, pentru adeverata libertate ori care poporu este maturu; pentru libertate cultur'a nu lu face mai calificatu pe poporu; din contra, cultur'a ce se dá si se castiga sub legile absolutistice, rele, nici intr'unu casu nu este cultura adeverata.

Ori care poporu se bucura de cultura adeverata, aceea si-a castigat'o in aerulu libertatii, sub stapanirea libertatii. Elvetienii si belgienii prin libertate, sub domnirea libertatei au devenitu culti.

A dóu'a observatiune amu s'o facu dlui ministru de interne. Dsa a binevoitu a-si aduce aminte de nationalitati si a dice, ca are se sustiena dreptulu de candidatiune pentru comitii supremi — si intru interesulu nationalitatiloru, fiinduca adica prin candidarea de barbati de nationalitati, va fi in stare a i sprijini facia de maioritatea neamica nationalitatiloru.

On. casa, sum fiiulu poporului; tóta rudeni'a mea este la tiéra, intre poporulu lucratoriu de pamentu; cunoscu deci poporulu pré bine si potu se asecuru pe dlu ministru, ca poporulu atunci candu se lucra de libertate, nici nu se cugeta la deregatori; nu i pasa lui, ori cine se fia deregatori, fia turci macaru; pretinde inse libertatea ce i se cuvine, cá prin aceea se-si póta castigá conditiunile de cultura si prosperitatea ce doresce (aprobari in stang'a) si apoi se-si aléga elu insusi pre deregatorii sei. Cu momele de deregatorii guvernele absolute, tiranice s'au dedatu a amagí pre poporu; ér' guvernele liberali au se se ingrigésca de asecurarea libertatiloru poporului, prin care asecurare ele si-au implinitu chiamarea; de aici incolo poporulu va vedé; cum -si va face treburile si pe cine -si va alege deregatoriu. De buna séma va alege pre aceia, cari lui i voru placé!

Preste totu, on. casa, eu asia credu, ca ori catu s'ar opinti cei dincolo a face din acestu punctu causa de nationalitate, acést'a nu li va succede. Cestiunea acést'a, a dreptului de candidatiune, este comuna a patriei tocma precum nu este cu potintia a votá acésta lege in contra nationalitatiloru fara cá ea se lovésca tiér'a intréga (adeveratu! din stang'a). Deci eu nici intr'o privintia nu potu se primescu acestu proiectu de lege (aprobari din stang'a). „Alb."

UNGARI'A. Pest'a 30 Iuliu. S'au propusu adi, s'au desbatutu si primitu in camera unu proiectu de lege pentru conchiamarea recrutiloru pe an. 1870 si pentru unu creditu de 5 milióne. Intre honvedi se facu avancemente. C. Andrássy si Hollán primescu caractere de generali, archid. Iosifu generalu de cavaleria si armata honvediloru primesce trupe technice. — Intre Klapka si Csernátoni unu duelu cu pistole nu versá sange. —

AUSTRO-UNGARI'A. Vien'a. Neutralitatea armata a Austriei pune trei corpuri de armata pe pitioru de resbelu si calile ferate au primitu avisu a se pregati pentru tramiteri de trupe mai numerése. Reuniunile, care manifestéza simpathii prusiene, se opresecu. Unu imprumutu de 12 milióne face pe min. Lónyai obiectu de ura la germani.

Cronica esterna.

ROMANI'A. In taber'a dela Furceni se mai aduna cate unu batalionu. — Bancherulu din Iasi Leib Cahann a facutu unu falimentu colosalu de 1 milionu de taleri. — In Constantinopole s'a inchisu burs'a in urm'a perderiloru la vendiarea consolideloru. Vreo 400 casse au cadiutu. Turci'a vrendu a pregati trupe aprópe la 400 mii e oprita a arma de catra puterile neutre. —

In ITALI'A Garibaldianii se pregatescu a ocupá Rom'a. Poporulu cetatianu e contra aliantii cu Franci'a si facu demonstratiuni pentru Prusi'a, cu tóte acestea pentru 150 mii ostasi ce i da Itali'a ajutoriu nationalu Franciei, Franci'a da la spese 100 milióne franci. —

Anglí'a neutrala va pasi cu Franci'a, Austri'a, Turci'a, Danimarc'a, déca ar' intrá Rusi'a in actiune cu Prusi'a. Rusi'a ar' vré bucurósa se ecsecuteze testamentulu lui Petru celu mare, tienendu cu germanii pana va supune latinismulu, apoi se i cuptuisasca si pe ei. — Rusomanii se véda, ca nu e gluma, ci e resbelu intre nationalitatile Europei. —

Din campulu resbeluini astadi nu ne au sositu sciri mai nóue, numai despre flot'a francesa cu 27 nai de linia, vapóre si tube, alte vapóre, corvete si nai de transportu cu 60 mii ostasi, se scrie, ca estia voru debarca pe malurile Prusiei nordice in momentulu, candu mass'a armatei francese dela Rinu va incepe a operá cu deadinsulu.

Sciri sigure inse suntu, ca armat'a francesa sub Mac-Mahon si Bazaine inaintéza cu curagiu si ajungundu la confiniele de Landau s'au apucatu a se intari cu santiuri. —

Dela Parisu 30 Iuliu se reportéza, ca s'au prinsu unu numeru infricosiatu de spioni prusiani, incatu numai in beseric'a dela Forbach se afla inchisi la vreo suta, si ca Americ'a de nordu arméza cu intetire. —

Republicanii atatu cei francesi catu si altii se afla in mare si pornita incordare, incatu una catastrofa nenorocita in reboiu vreau se o folosésca, spre a scapá popórele Europei de resbele dinastice si de despotisme, ér' despre Napoleonu se vorbesce, ca a amenintiatu suveranilóru, ca va face republice, déca lu voru prigoni cu coalitiune. —

Manifestulu imperatului Napoleonu catra poporulu francesu:

„Suntu in viéti'a popóreloru momente solemne in cari onórea nationale, escitata cu violintia, se impune cá o fortia irresistibile, domina tóte interesele si dispune directu de destinele patriei: Francia se afla intr'unulu din acele momente decisive.

Prusia, careia i amu aretatu in timpulu si dupa resbelulu de la 1866 dispositiunile cele mai conciliante, n'a tienutu nici unu comptu de bunavointi'a si marinimi'a nostra. Apucandu pe calea cotropiriloru, a desceptatu spaima, a necesitatu inarmari esegerate si a facutu din Europ'a campulu in care domnesce incertitudinea si temerea de a doua di, in locu de a face se inceteze starea precaria care impinge pe natiuni a recurge la arme una contra alteia.

Gloriosulu drapelu, pe care lu desfasiuramu inca odata inaintea acelora, cari ne provóca, este acelasi ce a purtatu in Europ'a intréga ideele civilisatrice ale marei nóstre revolutiuni. Astadi elu represinta totu acelesasi principii si inspira totu acelasi devotamentu.

Francesi, amu se me punu in capulu acestei valorinte armate, pe care o anima amorulu detoriei si alu patriei. Ea scie ce valoréza, caci a vediutu, in cele patru parti ale lumii, victori'a mergundu alaturi cu densa.

Ieau cu mine pe fiiulu meu; de si inca fórte june, elu scie inse ce datorii i impune numele seu. Elu este mandru de a lua partea sa in periculele la care se espunu acei cari lupta pentru patria loru.

In presinti'a noueloru pretensiuni ale Prusiei, amu opusu reclamatiunile nóstre; déra ele nu au fostu primite de catu intr'unu modu dispretuitoru. Tiér'a nóstra a simtitu o aduncea iritatiune si unu strigatu de resbelu a resunatu dintr'unu capu pana la celu altu alu Franciei. Nu ne mai remane de catu a incredintia sórtei armeloru destinele nóstre. Noi nu facemu unu resbelu Germaniei, a carei independintia o respectamu, dorimu inse cá popórele cari compunu marea natiune a Germanei-Unite se dispuna (?) de destinele loru.

Catu pentru noi, reclamamu stabilirea unei stari de lucruri, care se garanteze securitatea nóstra si se asecure viitorulu; voimu se dobandimu o pace durabile si intemeiata.

Dumnedieu se bine-cuvinteze silintiele nóstre!

Unu poporu, care apara o causa justa, este nevincibile."

„Mon." Napoleon."

Manifestulu regelui Prusiei catra poporulu seu.

„In urmarea unui atacu fore causa, sum constrinsu a trage sabi'a, pentru a lu infruntá cu tóte poterile cate stau Germaniei la dispositiune. Inaintea lui Ddieu si a ómeniloru este mare liniscire pentru mine, ca n'am datu neci o causa spre acestu atacu. Am cea mai curata consciintia facia cu originea acestui resbelu, si sum convinsu cá naintea lui Ddieu dreptatea este in partea nóstra. Este o lupta seriósa, cá-ci ea tinde se causeze si va si causá grele sacrificie poporului meu si Germaniei intrege. Inse eu o primescu, redicandu-mi cautarea in susu spre atotsciutoriulu Ddieu si cersindu-i omnipotintele ajutoriu. Din capulu locului trebue se laudu pre Dlu, ca indata la ivirea primei faime de resbelu, intru tóte inimele neamtiesci s'a manifestatu numai unu sentiu, sentiulu de indignatiune pentru atacu si de incredere ca Deieu va dá invingerea causei drepte. Poporulu meu va fi langa mine si intr'acésta afacere, precum a statu langa tatalu meu,, adormitu intru fericire. Va aduce impreuna cu mine tóte sacrificiele pentru d'a restitui popóraloru pacea. Din teneretiele mele am invetiatu ca tóte eterna de la gratiosulu ajutoriu a lui Ddieu. Intru densulu speru si provocu pe poporulu meu se spere asemenea. Me plecu uaintea lui Ddieu, intru recunscinti'a misericordiei sale, si sum convinsu, ca si supusii si compatriotii mei se pléca cu mine. Conformu ordinezu, ca Mercuri in 27 Iuliu se se serbeze o dí comuna, straordenaria de ruga in biserici si cu abstinentia de lucru, pre catu va iertá acést'a intetitória necesitate a timpului.

Cu o cale dispunu, ca pre catu timpu va tiené resbelulu, in tóte bisericile se se faca intr'acésta privintia rugatiuni speciale, pentru ca Ddieu se ni dé invingerea, se ni dé grati'a cá se ne potemu portá si facia cu inamicii nostri cá crestini, si se ni ajunga o pace durabila cu conservarea onórei si nedependintiei Germaniei.

Berolinu in 21 Iuliu 1870.

Wilhelm m. p.

Nr. **2106/530.** 1—3

Publicatiune.

Din partea directiunei de bai reg. ung. din Clusiu se face publicu cunoscutu, cumca in **22** Augustu 1870, pe calea ofertelorn in scrisu, se voru da in arendu **bunurile** asia numite ale **Fagarasiului,** respective bunurile pignoratitie erariali din Sambat'a, luate indereptu dela eredii br. Iosifu Bruckenthal, séu in grupele dominale puse mai diosu séu si deosebitu bunurile diacatórie in comunele singurite, si adica, dela 1 Ianuariu 1871 pana la finea lui Decembre 1876, adica pe 6 ani; si adica:

I. grupa.

	aratura		fenatia		pasiune	
	holde stanj.	□	holde stanj.	□	holde stanj.	□
Sambat'a infer.	371	500	154	1404	—	—
Dragusiu .	—	—	24	1246	—	—
Vistea super.	—	—	69	950	—	—
Bessenbacu .	34	228	58	1382	—	—
la olalta	405	728	305	4982	—	—

Pretiulu strigarei e 1500 (una mila cinci sute) floreni v. a.

II. grupa.

Ucea inferióra	214	114	145	1178	101	1000
Ucea superióra	—	—	—	—	1134	300
Corbu . .	—	—	—	—	16	1264
Scoreiu . .	34	675	107	1484	—	—
la olalta	248	789	252	2662	1251	2564

Pretiulu strigarei e 1500 (una mila cinci sute) floreni v. a.

III. grupa.

Vaidafalva .	102	393	37	7	291	175
Iassi . . .	82	600	51	254	—	—
Hurezu . .	—	—	2	1131	—	—
Margineni .	—	—	—	—	40	—
la olalta	184	993	90	1392	331	175

Pretiulu strigarei e 800 (optu sute) flor. v. a.

Partea de posesiune dela Becleanu de 10 pogóna, 1124 stanjini □ pamentu de aratura si 12 pogóne, 994 stanjini □ fenatia.

Pretiulu strigarei e 60 (siese dieci) flor. v. a.

Mai incolo pe calea licitatiunei publice, precum si pe calea ofertelorn inchise, facute in scrisu, se voru da in arenda la celu ce va da mai multu, asemenea pe 6 ani, adica dela 1 Ianuariu 1871 pana la finea lui Decembre 1876, urmatóriele bunuri dominale:

A. In Sambat'a de diosu.

a) trei mori cu 11 róte.
b) dreptulu de carciumaritu.

B. In Vistea de susu.

Una móra cu dóue róte.

C. In Vistea de diosu.

Dreptulu de carciumaritu.

D. In Bessembacu.

Dreptulu de carciumaritu.

E. In Ucea de diosu.

a) trei mori cu 7 róte.
b) dreptulu de carciumaritu.

F. In Scoreiu.

a) un'a móra cu dóue róte.
b) dreptulu de carciumaritu.

G. In Nagy-Vajdafalva (Voivodeni).

a) dóue mori cu patru róte.
b) dreptulu de carciumaritu.

H. In Iassi.

a) un'a móra cu una róta.
b) dreptulu de carciumaritu.

I. In Becleanu.

Un'a móra cu trei róte.

K. In Sambat'a de diosu.

Dóue vami de tergu de tiéra.

Pretiulu strigarei e 230 fl. v. a.

L. In Voivodeni (Nagy-Vajdafalva.

Vama de tergu.

Pretiulu strigarei e 260 fl. v. a.

La pertractarea pe calea ofertelorn in privinti'a partiloru de dominie mai susu insierate, póte fiacare luá parte, cure e aptu dupa legile civile de a luá arende, care póte depune securisarea defipta si care -si documentéza in privinti'a acést'a bun'a conduita si putinti'a de avere cu atestatu, facutu de deregatori'a respectiva.

Se provóca dara toti doritorii de a arendá, cá se-si dé in laintru ofertele sale in scrisu, provediute cu timbra de 50 cr., pana la diu'a determinata, adica pana la 12 óre de amédi ale dilei de **22** Augustu, la oficiulu silbanalu (de padure) r. ung. din Fagarasiu.

In ofertele scrise trebuie se se numésca acuratu grup'a de posesia, pe care au de cugetu a o lua in arenda; sum'a ofertei de arenda trebuie se se scrie nu numai cu cifre, ci si cu litere regulata; mai incolo langa ofertu trebuie se alature, cá vadium, 10% din sum'a ofertului anualu in bani gata, in obligatiuni de desarcinarea pamentului, séu in obligatiuni de statu de calea ferata maghiara, dupa cursulu bursei, computatu din diu'a acesa; si in fine trebuie se se pronunciè, cumca oferentele recunósce conditiunile de arendare si le primesce pe acele preste totu, care sub órele ordinarie de oficiu se potu vedé in oficiulu cancelariei directiunei de bai r. ung. de aici si la oficiulu r. ung. silbanisticu din Fagarasiu.

La pertractarea licitatiunei publice a bunuriloru dominale sub conditunile de mai susu are róia fiacare a licita, care va dá comisariatului licitatoriu inainte de pertractare 10% vadium din pretiulu strigarei.

Ofertele in scrisu putenduse inca dá in laintru la pertractarea cestiunatei arendari a bunuriloru dominale, se face observarea, ca la ofertulu provediutu cu timbru de 50 cr. trebuie se se adauga atestatulu mai susu atinsu dela deregatoria si vadium de 10% la pretiulu apromisu de arenda, ofertulu de sub sigilu inse inainte de inceputulu licitatiunei trebuie se se astérna comisariatului respectivu.

In fine se observéza, ca partile mosiei se potu exarenda séu in grup'a intrega séu in deosebi bunurile diacatórie in comune singurite, asemenea si bunurile dominale séu la olalta séu dupa comune, asia dara ofertele inchise in scrisu se potu dá si deosebitu pentru partile de mosii numite mai diosu:

Numele comunei si alu partii mosiei	Pretiulu strigarei fl. v. a.
1. Diacatórie in Sambat'a de diosu	1515
2. Fenati'a din Dragusiu . . .	120
3. Locuiu de cositu din Vistea de susu	—
4. Diacatóriele in Bessenbacu . .	530
5. Cele afiatórie in Ucea de diosu si pasiunile de munte tienatórie de acele	1240
6. Pasiunea din Ucea superióra . .	—
7. Pasiunea din Corbu . . .	—
8. Cele diacatórie in Scorei . .	301
9. Proprietatile intregi din Voivodinei dimpreuna cu pasiunile cu numele Mosiu si Mosiuletiu	420
10. Fenati'a din Hurezu . . .	10
11. Pasiunea de munte cu numele Nimaia in comun'a Margineni . . .	80

Pretiulu strigarei locuriloru diacatória sub Nr. 3, 6 si 7, precum si a bunuriloru dominale, se potu luá in cunoscientia la oficiu r. ung. silbanalu din Fagarasiu.

Clusiu in 15 Iuliu 1870.

Dela directiunea de bai r. ung.

Concursu.

La statiunea de alu doilea invetiatoriu in Tohanulu vechiu se deschide concursu pana la 30 Augustu 1870 st. n. pe langa urmatóriele emoluminte:

1. Cortelu liberu corespondiatoriu.
2. Salariu anuale de 200 fl. v. a. in rate lunarie decursive.
3. Pausialu de lemne in suma de 40 fl. v. a.

Dela concurentii la acestu postu se recere se fia de confesiunea greco-catolica, absolutu pedagogu, si cu portare morala buna.

Documentele concurentiloru se voru asterne la Efori'a scolastica in Tohanulu vechiu per Brasiu (Törzburg).

Tohanulu vechiu in 25 Iuliu 1870.

1—3 Efori'a scolaria.

CURSURILE

la borsa in 2 Aug. 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 09	cr. v. a.	
Napoleoni	—	—	10 „ 63	„	„
Augsburg	—	—	129 „ 75	„	„
London	—	—	129 „ 50	„	„
Imprumutulu nationalu	—	—	60 „ 90	„	„
Obligatiile metalice vechi de 5%	52	„ 60	„	„	
Obligatiunile rurale ungare	70	„ 50	„	„	
„ „ temesiane	65	„ —	„	„	
„ „ transilvane	66	„ 80	„	„	
„ „ croato-slav.	—	„ —	„	„	
Actiunile bancei	—	—	850 „	„	„
„ creditului	—	—	212 „ 75	„	„

INSTITUTU
de educatiune si instructiune pentru fete
in Brasiovu

condusu de

Dn'a Emili'a Humpel nascuta **Maiorescu,**

cu concursulu

domniloru **I. Fericeanu,** catechetu si profesoru de limb'a maghiara la gimnasiulu romanu; **Dr. I. Mesiota,** conrectorulu gimnasiului romanu; **P. Dima,** profesoru la gimnasiulu romanu; **L. Korodi,** profesoru la gimnasiulu germanu; **I. Meschendörfer,** profesoru la scól'a reala germana; **P. Dück,** profesoru la scól'a primaria germana din Brasiovu etc.

Cursulu de instructiune cuprinde trei despartiemente:

I.

1 clasa pregatitória ce se petrece in cursu de 1 anu séu 2 ani, dupa etatea, capacitatea, instructiunea anteriora a elevei. Aici se invétia: Scrierea si cetirea combinate (dupa metod'a cea nóua); socotéla si anume cele 4 operatiuni cu numerii 1—100 (dupa metod'a cea nóua); principie de musica, lucrulu de mana, cu permisiunea parintiloru gimnastica.

II.

4 clase, fiacare de cate 1 anu. Aici se invétia: Relegiunea, gramatica (urmatórieloru limbe: romana, germana, maghiara, francesa, dupa dorinti'a speciala: italiana si engleza), aritmetica, geografia, istori'a universala, istori'a naturala, fisica, elemente de chemia; afara de aceste musica, desemnulu, lucrulu de mana, cu permisiunea parintiloru gimnastica si inotatulu.

III.

Despartiementulu alu treilea este destinatu instructiunei mai inalte si cuprinde 2 clase, fiacare de cate 1 anu. Aici se propune: Istori'a universala, cu privire speciala la istori'a culturei, istoria literaturei, elemente de psichologia si estetica, mitologia, elemente de pedagogia. Afara de aceste perfectionare in susu-mentionatele limbe, in musica, desemnu, lucru de mana.

Pentru elevele romane, limba esplicativa va fi in cea mai mare parte limb'a romana.

Invetiatórie de lucru suntu domnisiórele Areti Teclu si Charlot'a Gusbeth, cari voru instrui pe elevele in cele mai diverse lucruri de mana, cum d. e. totu feliulu de impletituri, filetu, cusatura si totudeodata croiala de albituri, confectionare regulata de haine, prin urmare desemnarea tiparéloru, totu felulu de lucruri de lucru etc.

Limb'a francesa si limb'a germana suntu limbele de conversatiune. Pentru conversatiunea francesa s'a engagiatu de 1 Septembre o francesa de nascere cu aptitudine pedagogica speciala.

Informatiuni mai pe largu si totuodata programe specificate se afla in localulu institutului: **Strat'a Vamei Nr. 5,** dela St. Mihaiu: **Tergulu Calloru Nr. 30.** 2—3

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.